Protocol asupra prohibirii sau a restricţiilor în utilizarea minelor, dispozitivelor – capcană şi a altor dispozitive*

(3 mai 1996)

ARTICOLUL 1
Scopul material al aplicării

Prezentul Protocol priveşte utilizarea pe teren a minelor, capcanelor şi a dispozitivelor aici definite, incluzând mine puse pentru interzicerea coastelor, a traversării căilor navigabile sau a râurilor, dar nu se aplică utilizării minelor antinavale pe mare, sau în căi navigabile interioare.

ARTICOLUL 2
Definiţii

Pentru scopul acestui Protocol:

1. „*Mina*” reprezintă orice muniţie plasată sub, pe sau lângă sol ori pe alte suprafeţe şi proiectată spre a fi detonată sau făcută să explodeze la prezenţa, apropierea sau contactul cu o persoană sau vehicul, iar „*Minele comandate de la distanţă*” înseamnă orice mină astfel definită furnizată de către artilerie, rachete, mortiere sau mijloace similare sau aruncate din avion.

2. „*Dispozitivele – capcană*” reprezintă orice dispozitiv sau material care este proiectat, construit sau adaptat atunci când o persoană perturbă sau se apropie de un obiect aparent inofensiv sau realizează un act aparent inofensiv.

3. „*Alte dispozitive*” reprezintă muniţii amplasate manual şi dispozitive proiectate să ucidă, să rănească, sau să distrugă şi care sunt activate prin teleghidaj sau automatic, după scurgerea unei perioade de timp.

4. „*Obiectiv militar*” reprezintă, în ceea ce priveşte obiectele, orice obiectiv care, prin natura sa, localizare, scop sau utilizare are o contribuţie eficientă la acţiunea militară ţi a cărui distrugere totală sau parţială, capturare sau neutralizare, în circumstanţele dintr-un moment dat, oferă un anume avantaj militar.

5. „*Obiective civile*” sunt toate obiectele care nu sunt obiective militare în sensul paragrafului 4 de mai sus.

6. „*Înregistrarea*” reprezintă o operaţiune fizică, administrativă sau tehnică destinată obţinerii, în scopul înregistrării în documentele oficiale, oricăror informaţii disponibile, facilitând localizarea câmpurilor de mine, a minelor sau a dispozitivelor capcană.

ARTICOLUL 3
Restricţii generale la utilizarea minelor, dispozitivelor capcană sau a altor dispozitive

1. Acest articol se aplică la: a) mine; b) dispozitive capcană; c) alte dispozitive.

2. Este interzisă, în orice situaţie, direcţionarea armelor la care se aplică acest articol, fie în ofensivă, fie în defensivă, sau ca mijloc de represiune împotriva populaţiei civile sau împotriva persoanelor civile.

3. Utilizarea nediscriminată a armelor la care acest articol se aplică, este interzisă. Utilizarea nediscriminată este orice plasare a unor astfel de arme:

- Texte autentice în arabă, chineză, engleză, franceză, rusă şi spaniolă.

a) care nu este pe, ori direcţionată împotriva unui obiect militar;

b) care foloseşte o metodă sau modalităţi de furnizare care nu pot fi direcţionate spre un obiectiv militar specific;

c) care este de aşteptat să cauzeze pierderi incidentale de vieţi civile, să rănească civilii, să prejudicieze obiecte civile sau o combinaţie a tuturor acestora care ar fi excesivă faţa de un avantaj militar anticipat, concret şi direct.

4. Se vor lua toate precauţiile pentru a proteja civilii de efectele armelor la care acest articol se aplică. Precauţiile posibile sunt acelea care sunt realizabile sau posibile în practică, având în vedere toate circumstanţele de la un moment dat, incluzând considerente umanitare sau militare.

ARTICOLUL 4

Restricţii ale utilizării minelor altele decât minele comandate de la distanţă, dispozitivele capcană şi alte dispozitive – în zone populate

1. Acest articol se aplică la: a) mine, altele decât cele comandate de la distanţă, b) dispozitive capcană; c) alte dispozitive.

2. Este interzisă utilizarea armelor la care acest articol se aplică, în orice oraş, orăşel, sat sau altă zonă având o concentrare similară de cetăţeni, în cazul în care nu se desfăşoară vreo luptă între forţele de sol, sau aceasta nu este iminentă, în afară de cazul în care:

a) ele sunt plasate pe sau în imediata apropiere a unui obiectiv militar aparţinând sau aflat sub controlul unei părţi adverse;

b) se iau măsuri de protejare a civililor de efectele lor, de exemplu plasarea de semne de avertizare, de santinele, publicarea de avertismente sau realizarea de împrejmuiri.

ARTICOLUL 5

Restricţii la utilizarea minelor comandate de la distanţă (MCD)

1. Utilizarea minelor cu comandă de la distanţă este interzisă, în afara cazului când astfel de mine sunt utilizate numai într-o arie care este ea însăşi un obiectiv militar sau care conţine un obiectiv militar şi a cazurilor când:

a) localizarea lor poate fi înregistrată cu acurateţe, conform art. 7.1.a;

b) un mecanism de neutralizare eficient este utilizat pentru fiecare astfel de mină, aceasta însemnând un mecanism de autodistrugere care este proiectat să facă mina inofensivă sau să o distrugă când se anticipează că mina nu va mai servi scopului militar pentru care a fost plasată, sau un mecanism controlat de la distanţă care este proiectat să facă inofensivă sau să distrugă o mină când aceasta a fost plasată.

2. O avertizare eficientă va fi realizată la orice predare sau preluare a unui MCD care poate afecta populaţia civilă, în afară de cazul când circumstanţele nu permit aceasta.

ARTICOLUL 6

Prohibirea utilizării anumitor dispozitive capcană

1. Fără să se aducă atingere dreptului internaţional aplicabil conflictelor armate cu privire la trădare şi perfidie este, în orice situaţie, interzisă utilizarea:

a) oricărui dispozitiv capcană având forma unui obiect aparent inofensiv, care este special proiectat şi construit ca să conţină material exploziv şi să se detoneze atunci când este deranjat sau la apropierea unei persoane;

b) dispozitivelor capcană care sunt în orice mod atestate la sau asociate cu: i/ embleme, semne sau semnale protectoare internaţional recunoscute; ii/ persoane bolnave, rănite sau decedate; iii/ locuri de înmormântare sau incinerare şi monumente funerare; iv/ facilităţi medicale, echipament medical, ajutor medical sau transport sanitar; v/ jucăriile copiilor şi alte obiecte portabile sau obiecte special concepute pentru hrănirea, sănătatea, igiena, îmbrăcarea sau educarea copiilor; vi/ mâncare sau băutură; vii/ ustensile sau aparate de bucătărie, cu excepţia celor din stabilimente militare, zone militare sau dispozitive militare; viii/ obiecte de o evidentă natură religioasă; ix/ monumente istorice, lucrări de artă sau locuri de rugăciune care constituie moştenirea culturală sau spirituală a popoarelor; x/ animale vii sau carcasele acestora.

2. Este interzis, în orice circumstanţă, să se utilizeze un dispozitiv capcană care este proiectat să cauzeze rănirea superfluă sau suferinţe inutile.

ARTICOLUL 7

Înregistrarea şi publicarea localizării câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană

1. Părţile la conflict vor înregistra localizarea:

a) tuturor câmpurilor de mine planificate, amplasate de ele;

b) tuturor ariilor în care au utilizat, pe scară largă şi în mod planificat, dispozitive capcană;

2. Toate părţile se vor strădui să asigure înregistrarea localizării tuturor celorlalte câmpuri de mine, mine şi dispozitive capcană pe care le-au aşezat sau plasat.

3. Toate aceste înregistrări vor fi reţinute, de către părţi care vor:

a) imediat în urma încetării ostilităţilor active: i/ lua toate măsurile necesare şi utile, incluzând utilizarea unor astfel de înregistrări, pentru a proteja civilii de efectele câmpurilor de mine, ale minelor şi ale dispozitivelor capcană; ii/ în situaţiile în care forţele nici uneia dintre părţi nu se află pe teritoriul părţii adverse, să se facă posibilă informarea reciprocă, precum şi a Secretarului General ONU, în privinţa datelor aflate în posesia lor, privind localizarea câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană în teritoriul părţii adverse; iii/ odată ce retragerea forţelor părţilor de pe teritoriul părţii adverse a devenit completă, să se pună la dispoziţia acesteia, precum şi a Secretarului General ONU toate informaţiile aflate în posesia părţii şi privind localizarea câmpurilor de mine, a minelor sau a dispozitivelor capcană de pe teritoriul părţii adverse;

b) când o forţă sau o misiune a Naţiunilor Unite are funcţiuni într-o zonă, să facă cunoscută autorităţii prevăzute în art. 8 informaţiile cerute în acest articol;

c) ori de câte ori este posibil, prin acordul mutual, să asigure furnizarea de informaţii privind localizarea câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană, în special în cadrul Acordurilor privind încetarea ostilităţilor.

ARTICOLUL 8

Protecţia misiunilor Naţiunilor Unite de efectele de câmpurilor de mine, ale minelor şi ale dispozitivelor capcană

1. Când o forţă sau o misiune a Naţiunilor Unite îndeplineşte funcţii de menţinere a]ăcii, de observare sau funcţii similare într-o zonă, fiecare parte la conflict – în cazul în care i se cere de către comandantul forţei sau misiunii ONU în acea zonă şi în măsura în care îi este posibil – va:

a) înlocui sau face inofensive toate minele sau dispozitivele capcana din acea zonă;

b) va lua masurile necesare protejării forţei sau a misiunii de efectele câmpurilor de mine, ale minelor sau dispozitivelor capcană, când respectiva forţă sau misiune îşi îndeplineşte sarcinile;

c) să pună la dispoziţia comandantului forţei sau misiunii ONU în acea zonă orice informaţie în posesia părţii, în privinţa localizării câmpurilor de mine, a minelor sau a dispozitivelor capcană în acea zonă.

2. Când o misiune ONU de stabilire a faptelor îndeplineşte funcţii într-o zonă, orice parte la conflict va asigura protecţie misiunii respective, cu excepţia cazurilor când, din cauza dimensiunilor unei astfel de misiuni, nu se poate asigura, în mod adecvat, o astfel de protecţie. În acest caz, va pune la dispoziţia şefului misiunii toate informaţiile pe care le deţine privind localizarea câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană.

ARTICOLUL 9

Cooperarea internaţională în înlăturarea câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană

După încetarea ostilităţilor, părţile vor depune toate eforturile pentru încheierea unei înţelegeri, atât între ele, cât şi atunci când este cazul, cu alte state şi cu organizaţii internaţionale, asupra acordării de informaţii şi de asistenţă tehnică şi materială – incluzând, în anumite circumstanţe, operaţiuni comune – destinate înlăturării sau facerii, sub orice formă, inofensive, a câmpurilor de mine, minelor şi dispozitivelor capcană amplasate pe poziţie în timpul conflictului.

Anexa tehnică la Protocolul asupra prohibirii sau a restricţionării utilizării minelor, dispozitivelor – capcană sau a altor dispozitive

(Protocolul II)

Îndrumar asupra modului de înregistrare

Ori de câte ori, în conformitate cu Protocolul, rezidă o obligaţie de înregistrare a localizării câmpurilor de mine, a minelor şi a dispozitivelor capcană, vor trebui luate în considerare următoarele linii directoare:

1. referitor la câmpurile de mine preplanificate şi la utilizarea pe scară largă şi preplanificate a dispozitivelor capcană;

a) hărţile, diagramele şi alte mijloace de înregistrare trebuie astfel realizate încât să indice întinderea suprafeţei câmpului de mine şi a ariei dispozitivelor capcană;

b) localizarea câmpului de mine sau a ariei dispozitivelor capcană trebuie specificată în corelaţie cu coordonatele unui singur punct de referinţă şi prin estimarea dimensiunilor suprafeţei care conţine mine sau dispozitive capcană în corelaţie cu acel unic punct.

2. referitor la alte câmpuri de mine, mine sau dispozitive capcană puse sau amplasate pe poziţie:

în măsura în care este posibil, informaţiile relevante specificate în paragraful 1 de mai sus trebuie astfel înregistrate încât să permită identificarea ariilor care cuprind câmpuri de mine, mine sau dispozitive capcană.